

تاثیر آموزش مدرسه‌ای بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه ناحیه دو، شهر خرم‌آباد در سال ۹۳-۱۳۹۲

اعظم عارفی^۱، سعید فرح‌بخش^۲

^۱ کارشناسی‌ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه علوم و تحقیقات آزاد واحد خرم‌آباد، خرم‌آباد، ایران
^۲ دانشیار گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران

چکیده

هدف از انجام این پژوهش تاثیر عامل آموزش مدرسه‌ای بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه ناحیه دو، شهر خرم‌آباد در سال ۹۳-۱۳۹۲ می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه دوم ناحیه دو شهر خرم‌آباد در سال ۹۳-۱۳۹۲ بودند که بر طبق فرمول کوکران حداقل حجم نمونه برای انجام این پژوهش ۳۸۰ نفر می‌باشد روش نمونه‌گیری از نوع نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبی بود. این بررسی به روش توصیفی صورت گرفته و جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های محقق ساخته بهره گرفته شده است. تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون‌های متناسب آماری صورت گرفته است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد عامل آموزش مدرسه‌ای، در جامعه‌پذیری دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم شهر خرم‌آباد، تاثیر دارد لذا ضروری است تا با برنامه‌ریزی مناسب علمی در سطح مدارس، شاهد رعایت ارزش‌ها و الگوهای مناسب هنجارها در استان لرستان باشیم.

واژگان کلیدی: آموزش مدرسه‌ای، جامعه‌پذیری، دانش‌آموزان، ناحیه دو شهر خرم‌آباد

۱- مقدمه

موضوع جامعه‌پذیری با توجه به پیچیده بودن و چندبعدی بودن، از سویی، در رشته‌های مختلف علوم‌انسانی از دیدگاه‌ها و زوایای مختلف مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. روانشناسی، جامعه‌شناسی، روانشناسی اجتماعی و انسان‌شناسی فرهنگی نیز در هر یک از دیدگاه‌های خود جامعه‌پذیری را مورد کنکاش و مطالعه قرار داده‌اند. به طور کلی می‌توان گفت که، کمتر پژوهشگری در رشته‌های مختلف علوم‌انسانی می‌توان یافت که یا به صورت مستقیم به امر جامعه‌پذیری نپرداخته باشد، یا به صورت غیرمستقیم در گذر از پرداختن به امر آموزش و پرورش بی‌توجه به این موضوع بوده باشد. برای مثال چارلز کولی بحث "درونی کردن ارزش‌ها را مورد مطالعه خود قرار می‌دهد که این امر بخشی از عناصر محتوای جامعه‌پذیری است. (کوزر^۱، ۱۳۷۲: ۴۱۵) اینگلهارت^۲ از دیگر جامعه‌شناسان، در فرضیه‌ی جامعه‌پذیری خود، تأکید می‌کند که جهت‌گیری‌های ارزشی فرد وابسته به نوع جامعه‌پذیری وی در دوران کودکی و پس از آن یعنی دوران مدرسه می‌باشد. اگ برن^۳ و نیم‌کوف^۴ از دیگر جامعه‌شناسانی هستند که جامعه‌پذیری را جریانی می‌دانند که فرد را عملاً با زندگی گروهی همساز می‌کند از نظر آن‌ها فرد جامعه‌پذیر کسی است که بر اثر هم‌نو شدن با هنجارهای گروهی وظایف گروهی را پذیرفته و راه‌های همکاری را شناخته و بدین سبب دارای رفتاری گروه‌پسند شده است. تأثیر و نقش خانواده در جامعه‌پذیری افراد بسیار عمیق و دیرپا است این امر ناشی از نوع رابطه و اهمیت مرحله‌ای است که کودک به شیوه‌های مختلف هنجارها، قواعد، ارزش‌ها و نگرش‌های اجتماعی را درونی می‌سازد (قائم‌امیری، ۱۳۶۴: ۳۹)). هر نظام می‌کوشد از آموزش و پرورش برای گسترش همگونی استفاده کند. در کلیه جوامع، آموزش و پرورش وسیله‌ای اساسی برای همگون کردن نسل‌های نو با جامعه است (دورژه^۵ ۱۳۶۹: ۲۷۶). عامل دیگر که نقش مهم در جامعه‌پذیری افراد دارد آموزه‌های دینی است که در برگیرنده ارزش‌ها و جهان‌بینی‌های فرهنگی و اخلاقی هستند که در هر صورت پیامدهای سیاسی و اجتماعی دارند و خود را در مسائل و سیاست‌های عمومی درگیر می‌کنند (آلموند^۶ و پاول^۷ ۱۳۷۵: ۲۵). بحث جامعه‌پذیری، با توجه به جمعیت دانش‌آموزان مساله‌ای بسیار مهم است. وجود برخی تفاوتها در ویژگی‌های اقتصادی و فرهنگی دانش‌آموزان ناحیه دو شهر خرم‌آباد، باعث به وجود آمدن عقاید و ارزش‌های متفاوت و به تبع آن جامعه‌پذیری متفاوت شده است مسئولین و نهادهای فرهنگی و آموزشی میبایست پیشقدم‌تر از سایر نهادها و سازمان‌ها در این راستا عمل نمایند. لذا در راستای عملی انجام تحقیقات علمی این پژوهش با عنوان «بررسی تاثیر آموزش مدرسه‌ای بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم آموزش و پرورش ناحیه دو شهر خرم‌آباد» ضرورت دارد.

-
- 1-kozer
 - 2- Ingelhart
 - 3- Egber
 - 4- Nim Kof
 - 5-Dorjeh
 - 6- Almond
 - 7-powell

۲- ادبیات تحقیق

مدل پیشنهادی تحقیق شامل دو بعد آموزش مدرسه‌ای به عنوان متغیر مستقل و جامعه‌پذیری به عنوان متغیرهای وابسته است. در این بخش به معرفی دو متغیر تحقیق می‌پردازیم و خلاصه‌ای در مورد پیشینه و کاربردهای اصلی هریک مطالبی را بیان خواهیم کرد.

۲-۱- آموزش مدرسه‌ای

در حالی که خانواده در جوامع ابتدایی مسئول مستقیم اجتماعی ساختن نخستین دوران کودکی است، در جوامع پیشرفته این مسئولیت به سازمانهای رسمی، مانند مدرسه واگذار شده است. در واقع مدرسه نخستین دستگاهی است که مسئولیت انتقال دانش‌ها و معارف انباشت شده به کودک را بر عهده دارد و راهی است که کودک از حدود پنج‌شش سالگی برای وارد شدن به جامعه باید بییماید. مدرسه به عنوان عامل اجتماعی ساختن، بر اساس قواعدی که انتظار می‌رود هر فرد از آن تبعیت کند سازمان یافته است (کوئن ۱۳۸۵: ۱۱۰).

۲-۲- جامعه‌پذیری

جامعه‌پذیری هم‌نوابی فرد است با هنجارهای گروهی و هر یک از اعضای جدید گروه به حکم جامعه‌پذیری رفتار خود را موافق مقتضیات گروه درمی‌آورد و دانسته یا نادانسته راه و رسم زندگی گروهی را می‌پذیرد. این جریان از طریق کنش متقابل اجتماعی صورت می‌پذیرد و مردم به وسیله آن شخصیت خود را به دست آورده و شیوه زندگی جامعه خود را می‌آموزند. جامعه‌پذیری فرد را به آموختن هنجارها، ارزش‌ها، زبان‌ها، مهارت‌ها، عقاید و الگوهای فکر و عمل که همگی برای زندگی اجتماعی ضروری می‌باشد، قادر می‌سازد (رابرتسون، ۱۳۷۳: ۱۱۲).

اصطلاح جامعه‌پذیری را برای اولین بار، رس، محقق امریکایی به کار برد. رس جامعه‌پذیری را «روندی که در آن، احساس و خواسته‌های افراد به گونه‌ای شکل می‌گیرد که با نیازهای گروه یا جامعه دمساز و هماهنگ باشد، تعریف می‌کند» بعدها، امیل دورکیم این تعریف را به شکل کامل‌تری ارائه کرد. «دورکیم از درونی کردن هنجارها سخن به میان آورد و جامعه‌پذیری را در ارتباطی تنگاتنگ با تعلیم و تربیت مطرح کرد. وی همچنین تعلیم و تربیت را مهم‌ترین ابزار برای درونی کردن هنجارهای اجتماعی قلمداد کرد» (استوتزل، ۱۳۶۸: ۶۵). در ابتدای قرن بیستم، دوباره اصطلاح جامعه‌پذیری تعریف جامع و کامل‌تری به خود گرفت و گفته شد «جامعه‌پذیری در ارتباط تنگاتنگی با ساختار جامعه، هنجارهای جامعه و ساختار شخصیت انسان قرار دارد» (دوچ و کراوس، ۱۳۷۴: ۱۵۳).

اگر جریان جامعه‌پذیری با موانعی مواجه شود به محدودیت رشد فردی می‌انجامد. به هر حال برای فرد جامعه‌پذیری، شرطی اجتناب‌ناپذیر در امر خودآگاهی و تشکیل هویت محسوب می‌شود. از اینرو جامعه‌پذیری شامل دو فرآیند مکمل است: انتقال میراث اجتماعی و فرهنگی و رشد شخصیت (علاقه‌بند، ۱۳۸۶: ۹۱).

علی‌رغم تفاوت‌های محیطی و فرهنگی، جامعه‌پذیری دارای هدف‌ها و مقاصد مشترکی است که به مهمترین آن‌ها می‌پردازیم.

۱- یکی از مقاصد جامعه‌پذیری آموزش قواعد و نظامات اساسی، از آداب و عادات و رفتار روزمره گرفته تا روش‌های علمی، به افراد است.
 ۲- فرآیند جامعه‌پذیری به همان میزان که عادات و رفتار فرد را مطابق هنجارهای اجتماعی، تحت نظم و انضباط در می‌آورد، به او امید و آرزو می‌دهد. انضباط به خودی خود، وقتی برای فرد بی‌پاداش باشد، تحمل سوز است.
 تحمل و رعایت هنجارها موقعی به خوبی میسر است که فرد آن‌ها را وسیله تحقق هدف‌های خویش بداند. جامعه به تدریج به هریک از اعضای خود، خواسته‌ها و آرزوهایی در خور پایگاه‌هایی که با توجه به جنس، سن، وابستگی گروهی یا منشا خانوادگی اشغال خواهند کرد، القا می‌کند.

۳- فرآیند جامعه‌پذیری از طریق برآوردن خواسته‌ها، آرزوها، امیدها و سودهای فردی یا ممانعت از دستیابی بدانها، برای فرد هویت می‌آفریند.

در گذشته هر فردی هویت خود را بنا به سابقه خانوادگی و طبقه اجتماعی به دست می‌آورد. ولی در جامعه معاصر احساس هویت فردی، نه تحت تاثیر گذشته فرد، بلکه بعدها طی زندگی حاصل می‌شود.

۴- فرآیند جامعه‌پذیری، نقش‌های اجتماعی و نگرش‌ها، انتظارات و گرایش‌های مربوط به آن نقش‌ها را به فرد می‌آموزد. نقش‌های اجتماعی، آمال و آرزوها، هویت‌ها و قواعد و نظامات رفتاری، روابط متقابل تنگاتنگی با یکدیگر دارند؛ مثلاً معلمی یک آرزوی معنوی و

شغلی است، قواعد و هنجارهای ویژه ای دارد، نوعی هویت شخصی است و بالاخره یک نقش اجتماعی است. گرایش‌ها و ارزش‌های وابسته به نقش اجتماعی، صرفاً بصورت آداب و قواعد ظاهری آموخته نمی‌شوند، بلکه باید کاملاً در شخصیت فرد، موثر و جایگزین شوند.

۵- هدف دیگر فرآیند جامعه‌پذیری، آموختن مهارت‌هاست. فقط با اکتساب و یادگیری مهارت‌هاست که افراد می‌توانند، در جامعه منشا اثرواقت شوند. در جامعه‌های سنتی، امر زندگی از طریق تقلید و تکرار آموخته می‌شود. در جوامع امروز یادگیری مهارت‌های انتزاعی خواندن و نوشتن مهمترین وظیفه اجتماعی کردن است. فردی که فاقد مهارت‌های لازم و مورد نیاز جامعه است از لحاظ اقتصادی غیر مولد و از لحاظ اجتماعی، بیگانه و حاشیه نشین محسوب می‌شود (علاقه‌بند، ۱۳۸۶: ۹۴-۹۲).

۶- هدف دیگر فرآیند جامعه‌پذیری اینست که شخص باید بتواند بصورت موثری با دیگران ارتباط برقرار کند و توانایی خواندن، نوشتن و سخن گفتن را پیدا کند.

۷- فرد بایستی ارزش‌ها و اعتقادات اساسی جامعه را طی این فرآیند در ذهن خود متمرکز کند (کوئن، ۱۳۸۷: ۱۰۴).

۳- مدل و فرضیه‌های تحقیق

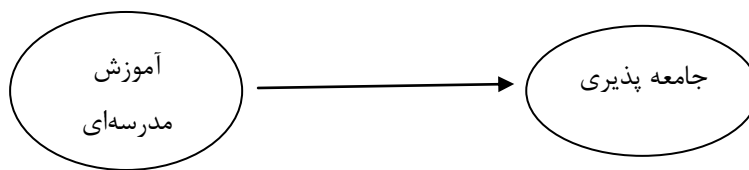
شکل شماره ۱ مدل مفهومی تحقیق حاضر را نشان می‌دهد که در آن "آموزش مدرسه‌ای" به عنوان متغیر مستقل، و "جامعه‌پذیری" به عنوان متغیر وابسته بکار رفته است. با توجه به مدل فوق، تحقیق حاضر قصد دارد به بررسی فرضیه زیر در مدارس دوره متوسطه دوم آموزش و پرورش ناحیه دو شهر خرم‌آباد بپردازد:

-آموزش مدرسه‌ای در جامعه‌پذیری دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم آموزش و پرورش ناحیه دو شهر خرم‌آباد تاثیر دارد

-فرض صفر: آموزش مدرسه‌ای در جامعه‌پذیری دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم آموزش و پرورش ناحیه دو شهر خرم‌آباد تاثیر ندارد

-فرض یک: آموزش مدرسه‌ای در جامعه‌پذیری دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم آموزش و پرورش ناحیه دو شهر خرم‌آباد تاثیر دارد

با توجه به نمودار مشاهده می‌کنیم که میزان تاثیر آموزش مدرسه‌ای بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم آموزش و پرورش ناحیه دو شهر خرم‌آباد برابر ۰.۹۱ است که این میزان مقدار آماره T تک گروهی برابر ۱۸.۸۹ را مطابق نمودار ۴-۷ گزارش می‌کند که از ۱.۹۶ بزرگتر است که نشان‌دهنده این موضوع است که آموزش مدرسه‌ای در جامعه‌پذیری دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم آموزش و پرورش ناحیه دو شهر خرم‌آباد تاثیر دارد، یعنی فرض صفر رد می‌شود.

شکل شماره ۱. مدل تحقیق

۴- روش تحقیق

۴-۱- جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه دوم ناحیه دو شهر خرم‌آباد می‌باشد. طبق آمار گرفته شده از آموزش و پرورش ناحیه دو شهر خرم‌آباد تعداد دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه دوم ۷۵۸۶ نفر می‌باشند. برای تعیین حجم نمونه دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم ناحیه دو شهر خرم‌آباد از فرمول کوکران استفاده شده است. که با توجه به آمار کلی

مقطع متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد، دانش‌آموزان دختر ۴۳۳۵ نفر و دانش‌آموزان پسر ۳۲۵۱ نفر، جمع کل دانش‌آموزان ۷۵۸۶ نفر در سال تحصیلی ۹۲-۹۳ است. حجم نمونه این پژوهش ۳۸۰ نفر است.

جدول شماره ۱ ویژگی جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان را نشان می‌دهد.

جدول شماره ۱. ویژگی جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان

موارد	شرح	درصد	تعداد
جنسیت	زن	۵۷.۱	۲۱۷
	مرد	۴۲.۹	۱۶۳
سن	۱۴ ساله	۱.۰۵	۴
	۱۵ ساله	۲۱.۰۵	۸۰
	۱۶ ساله	۲۶.۰۵	۹۹
	۱۷ ساله	۳۲.۶۳	۱۲۴
	۱۸ ساله	۱۸.۴۲	۷۰
	۱۹ ساله	۱.۰۵	۳
	تحصیلات	اول دبیرستان	۱۸.۶۸
دوم دبیرستان	۳۳.۱۶	۱۲۶	
سوم دبیرستان	۳۴.۴۷	۱۳۱	
پیش‌دانشگاهی	۱۳.۶۸	۵۲	

۲-۴- ابزار

در این تحقیق برای جمع‌آوری داده‌های لازم از پرسش‌نامه محقق ساخته بهره گرفته شده است. شایان ذکر است که در پرسش‌نامه به صورت بسته تدوین و از طیف پنج‌عاملی لیکرت استفاده شده است. پرسش‌نامه استفاده شده دارای دو بخش می‌باشد. بخش اول، در مورد ویژگی جمعیت شناختی دانش‌آموزان دوره دوم، ناحیه ۲ شهر خرم‌آباد می‌باشد. در بخش دوم، سوالاتی برای سنجش دو متغیر تحقیق در نظر گرفته شده است.

۳-۴- روایی (سازه و محتوا)

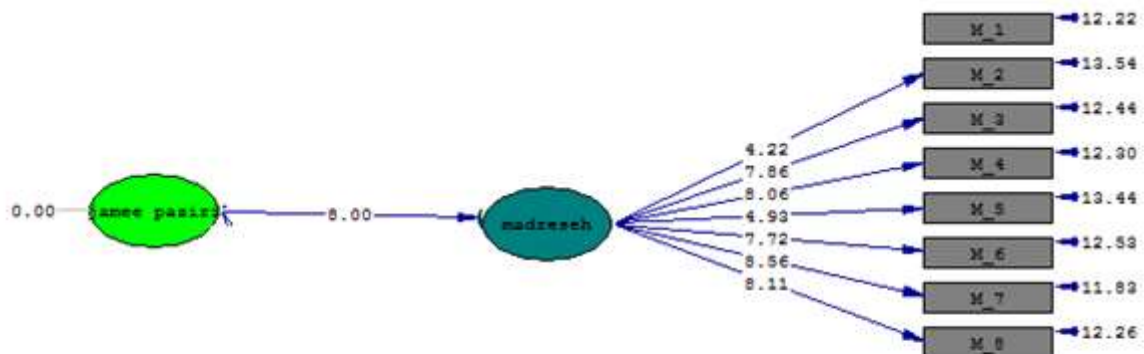
در تحقیق حاضر، برای ارزیابی روایی پرسش‌نامه، از روایی محتوا استفاده شده است. به‌منظور ارزیابی روایی محتوای پرسش‌نامه از نظرات کارشناسان و اساتید متخصص در این زمینه بهره گرفته شد.

۴-۴- پایایی

برای تعیین پایایی پرسش‌نامه از آلفای کرونباخ استفاده شده است. که ضریب آلفای کرونباخ شاخص آموزش مدرسه‌ای ۰.۸۹۵، که به لحاظ پایایی عدد قابل قبولی می‌باشد.

۵- یافته‌های تحقیق

تحقیق حاضر قصد دارد تا به بررسی رابطه بین آموزش مدرسه‌ای و جامعه‌پذیری دانش‌آموزان ناحیه ۲ شهر خرم‌آباد بپردازد. رابطه بین متغیرهای فوق به وسیله تکنیک مدل معادلات ساختاری بررسی شد که در زیر به آن می‌پردازیم. برای آزمون فرضیه‌های تحقیق، مدل ساختاری خود را با بهره‌گیری از گویه‌هایی برای هر یک از متغیرها اجرا کردیم. جدول شماره ۲، این گویه‌ها و نیز چگونگی پاسخ دانش‌آموزان (۳۸۰ نفر) به هر یک از گویه‌ها (در طیف پنج‌عاملی لیکرت) را نشان می‌دهد. شکل شماره یک نتایج تحلیل مدل معادلات ساختاری تحقیق را نشان می‌دهد که به بررسی رابطه بین آموزش مدرسه‌ای، و جامعه‌پذیری دانش‌آموزان ناحیه ۲ شهر خرم‌آباد پرداخته است.

Chi-Square=1188.68, df=400, P-value=0.00000, RMSEA=0.072

نمودار شماره ۱- آموزش مدرسه‌ای و ضرایب رگرسیون استاندارد شده

جدول شماره ۲. پرسش‌نامه تحقیق

ردیف	گویه‌ها	کاملاً موافق	موافق	تا حدودی	مخالف	کاملاً مخالف
۱	مدرسه در جامعه‌پذیری نوجوانان تاثیر دارد	۱۳۸	۱۳۸	۷۵	۱۵	۱۴
۲	با توجه به وسعت آموزش مدرسه‌ای، امروزه خانواده تأثیر چندانی در هماهنگ- کردن رفتارها و باورهای فرد با هنجارهای جامعه، ندارد.	۵۵	۹۰	۱۲۶	۷۱	۳۵
۳	از طریق آموزش‌های مدرسه‌ای افراد با ارزشها، گرایشها، هنجارها، فرهنگ (آداب، رسوم، سنتها، ادبیات، هنرها و اعتقادات یک قوم) و میراث اجتماعی جامعه خویش آشنا می‌شوند.	۷۸	۱۳۸	۱۳۰	۲۱	۸
۴	دانش‌آموزان با شرکت در گروه‌های ورزشی، خیریه، پژوهشی، نمایش‌ها، گروه‌های	۱۶۱	۱۱۲	۷۵	۱۲	۱۹

					سخنرانی و ... در مدرسه، زندگی اجتماعی را تجربه میکند.
۲۳	۴۲	۱۵۰	۹۶	۶۳	۵ مباحث کتاب‌های درسی نقش مهمی را در انتقال فرهنگ‌ها و ارزش‌های جامعه ایفا نمی‌کنند.
۱۴	۱۸	۱۰۹	۱۳۴	۹۷	۶ مدرسه با استفاده از زبان رسمی (فارسی) ارزشها و باورهای اساسی و هنجارهای جامعه را ملکه ذهن دانش‌آموزان قرار می‌دهد که این خود سبب یکپارچگی و همبستگی در جامعه می‌شود.
۲۲	۳۰	۶۹	۱۳۹	۱۱۳	۷ معلمان به دلیل برخورد مستقیم و نفوذ قابل توجه به تفکرات دانش‌آموزان، در رعایت ارزشها، اعتقادات و معیارهای رفتاری را که فرهنگ آنان، از دانش‌آموزان انتظار دارد، نقش بسزایی دارند.
۳۸	۷۴	۱۳۷	۹۲	۳۸	۸ انتقال میراث فرهنگی و آموزش به افراد جامعه و کسب مهارت‌های لازم برای زندگی در جامعه، توسط آموزش‌های مدرسه‌ای صورت می‌گیرد

جدول شماره ۵ به‌طور خلاصه، نتایج آزمون فرضیات تحقیق را با توجه به تحلیل مسیر و t-value نشان می‌دهد.

جدول شماره ۳. نتایج آزمون فرضیه‌های تحقیق

شماره	فرضیه	نتایج
۱	آموزش مدرسه‌ای ← جامعه‌پذیری	تأیید

با توجه به نمودار ۱- مشاهده می‌کنیم که میزان تاثیر آموزش مدرسه‌ای بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم آموزش و پرورش ناحیه دو شهر خرم‌آباد برابر ۰.۹۱ است که این میزان مقدار آماره T تک گروهی برابر ۱۸.۸۹ را مطابق جدول زیر گزارش می‌کند که از ۱.۹۶ بزرگتر است که نشان‌دهنده این موضوع است که آموزش مدرسه‌ای در جامعه‌پذیری دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم آموزش و پرورش ناحیه دو شهر خرم‌آباد تاثیر دارد.

جدول شماره ۴. مقایسه میانگین متغیر با مقدار متوسط ۳

مدرسه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	درجه آزادی	سطح معنی داری
مدرسه	۳۸۰	۳.۵۹	۰.۶۱	۱۸.۸۹	۳۷۹	۰.۰۰۰

۶- بحث و نتیجه‌گیری

تحقیق حاضر به‌منظور بررسی تاثیر آموزش مدرسه‌ای بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان ناحیه ۲ شهر خرم‌آباد صورت گرفته است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که آموزش مدرسه‌ای بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان تاثیر دارد به این معنا که دانش‌آموزان از طریق آموزش‌های مدرسه‌ای جامعه‌پذیرند. لذا پیشنهاد می‌گردد که درونی کردن اخلاق اجتماعی و رعایت هنجارها و ارزش‌های جامعه از طریق آموزش‌های مدرسه‌ای انجام پذیرد. مدرسه به‌عنوان عامل موثر در جامعه‌پذیری دانش‌آموزان باید بتواند این نسل اثرگذار در جامعه را به‌گونه‌ای تحت تعلیم و تربیت خود قرار دهد که در آینده با شناسایی بیشتر از جامعه‌اش رفتار شایسته‌ای در مقابل آن داشته باشد و این‌ها در مدرسه‌ای همراه با

برنامه‌های آموزشی و پرورشی متناسب با شرایط جدید جامعه و نیازهای این نسل حاصل خواهد شد. از قبیل: استفاده از کتابچه‌هایی که مباحث جامعه‌پذیری به صورت مطلوب در آن گردآوری شده باشد و برای جذاب نمودن این مباحث از مثال‌های مصور با رنگ‌آمیزی متناسب سن دانش‌آموزان، استفاده گردد، همچنین استفاده از مدرسین متعهد و متخصص، جهت ارائه مطالب به بهترین شکل ممکن ضروری می‌باشد.

منابع

۱. استوتزل، ژ. (۱۳۶۸). روان‌شناسی اجتماعی، ترجمه علی محمد کاردان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۲. اینگلهارت، ر. (۱۳۷۳). تحول فرهنگی در جامعه‌ی پیشرفته‌ی صنعتی، ترجمه‌ی مریم وتر، تهران: انتشارات کویر.
۳. آگ، ب و نیم، ک. (۱۳۷۵). زمینه جامعه‌شناسی، ترجمه امیر حسین آریان پور، تهران.
۴. آلموند، ج. و پاول، ب. (۱۳۷۵). جامعه‌پذیری سیاسی و فرهنگ سیاسی، ترجمه علیرضا طیب، اطلاعات سیاسی-اقتصادی، شماره ۱۱۴-۱۱۳
۵. جعفریان، م. (۱۳۸۶). بررسی عوامل موثر بر جامعه‌پذیری کارکنان استان لرستان، لرستان: دفتر آموزش و پژوهش استانداری ۶-دوره، م. (۱۳۶۹). جامعه‌شناسی سیاسی، ترجمه ابولفضل قاضی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۶. دفلور، ملوین و دنیس، اورت دی؛ شناخت ارتباطات جمعی، سیروس مرادی، تهران، انتشارات دانشکده صدا و سیما، ۱۳۸۳، چاپ اول
۷. دلاور، ع. (۱۳۸۵). روش‌های تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی، تهران: انتشارات نشر ویرایش.
۸. دوچ، م و کراوس، ر. (۱۳۷۴). نظریه‌ها در روان‌شناسی اجتماعی، ترجمه مرتضی کتبی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۹. ذوالفقاری زعفرانی، ر. و علی‌نیا، ع. (۱۳۸۹). بررسی تاثیر نهاد خانواده و مدرسه بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان مقطع متوسطه منطقه رودهن، فصلنامه پژوهش اجتماعی، سال سوم، شماره هشتم.
۱۰. رابرتسون، ی. (۱۳۷۷). درآمدی بر جامعه، ترجمه حسین بهروان، تهران: انتشارات آستان قدس رضوی، چاپ سوم.
۱۱. رابرتسون، ی. (۱۳۷۳). درآمدی بر جامعه، ترجمه حسین بهروان، تهران: انتشارات آستان قدس رضوی.
۱۲. سارو خانی، ب. (۱۳۷۵). درآمدی بر دایره‌المعارف علوم اجتماعی، تهران: انتشارات کیهان، چاپ سوم.
۱۳. علاقه‌بند، ع. (۱۳۸۰). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، تهران: انتشارات نشر روان.
۱۴. علاقه‌بند، ع. (۱۳۸۶). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، تهران: انتشارات نشر روان.
۱۵. قائمی‌امیری، ع. (۱۳۶۴). مجموعه بحث‌ها در زمینه شناخت، هدایت و تربیت نوجوانان و جوانان، تهران: انتشارات امیری.
۱۶. کوزر، ل. (۱۳۷۲). زندگی و اندیشه بزرگان جامعه‌شناسی. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: انتشارات علمی.
۱۷. کوئن، ب. (۱۳۸۵). مبانی جامعه‌شناسی، ترجمه غلامعباس توسلی و رضا فاضل، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
۱۸. کوئن، ب. (۱۳۸۷). مبانی جامعه‌شناسی، ترجمه غلامعباس توسلی و رضا فاضل، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).